

آموزش رایگان بورس برای مبتدی ها

قدم ششم – آشنایی با قوانین بورس جهت خرید سهام (سه)

در آموزش هفته گذشته با محوریت قوانین بورس با باز و بسته شدن نمادهای معاملاتی و مجامع شرکتها و همچنین گره معاملاتی و شاخص بورس آشنایی پیدا کردیم.

در این هفته در قسمت سوم و آخر قوانین بورس با افزایش سرمایه شرکت ها ، حق تقدم و نسبت قیمت سهام به سود سهام یا (P/E) آشنا خواهیم شد تا با اکثریت قوانین بازار بورس جهت خرید فروش آشنایی پیدا کرده باشیم.

افزایش سرمایه

یکی از مسائلی که اطلاع از آن برای سهام داران و سرمایه گذاران بورس بسیار مهم است و به موجب آن نماد معاملاتی بسته شده و مجمع فوق العاده تشکیل می شود افزایش سرمایه شرکت ها می باشد.

هیئت مدیره درخواست افزایش سرمایه و محل افزایش سرمایه را برای افزایش فعالیت ها و سودآوری شرکت در جلسات مطرح کرده و پس از تعیین میزان آن ، درخواست برای تایید نهایی به سازمان بورس اوراق بهادار می رود.

آموزش رایگان بورس برای مبتدی ها

افزایش سرمایه از سه روش اندوخته (سهام جایزه) ، مطالبات نقدی (حق تقدم) و روش صرف سهام صورت می گیرد که در اینجا به توضیح دو روش اول که بیشتر متداول است می پردازیم.

افزایش سرمایه از محل اندوخته (سهام جایزه)

همانطور که میدانیم ، معمولا شرکتها مقداری از سود سالیانه خود را در حساب اندوخته ذخیره مینمایند و در زمان مقتضی با انتقال موجودی این حساب به حساب سرمایه و انتشار اوراق سهام جدید ، سرمایه اسمی شرکت را افزایش میدهند و سپس اوراق سهام جدید را به نسبت سهام قبلی بین سهامداران توزیع مینمایند . چون در این حالت سهامداران پولی بابت اوراق جدید پرداخت نمی نمایند ، اصطلاحا به آن افزایش سرمایه به روش جایزه میگویند . در این حالت معمولا نسبت کاهش قیمت سهم ، بعد از افزایش کمی کمتر از، نسبت افزایش سرمایه است.

بعنوان مثال یکی از شرکتهایی که به این روش افزایش سرمایه داده است ، سرمایه گذاری ملی ایران بود ، که سرمایه خود را به میزان 2050 میلیارد ریال افزایش داد. که این مبلغ را از محل سود تقسیم نشده و مطالبات سهامداران تامین نمود . این شرکت حدودا 241 درصد افزایش سرمایه داد ولی با توجه به اینکه قیمت این سهم قبل از مجمع 6851 ریال و بعد از آن

آموزش رایگان بورس برای مبتدی ها

2206 ریال شد ، میتوان دید که با وجودی که افزایش این شرکت حدود 241٪ بوده ولی افت قیمت آن با نسبت حدودا 210٪ بوده است.

قیمت جدید سهام بعد از افزایش سرمایه در این حالت از روش زیر محاسبه می شود:

(درصد افزایش سرمایه + 1) / قیمت قدیم سهام = قیمت جدید سهام

افزایش سرمایه = 100٪

قیمت قدیم = 1000

قیمت جدید = $1000 / (1 + 1) = 500$

افزایش سرمایه از محل مطالبات نقدی (حق تقدم)

زمانی که شرکت اندوخته ای جهت افزایش سرمایه در اختیار ندارد و جهت ایجاد نقدینگی قصد افزایش سرمایه را داشته باشد ، میتواند از این روش برای افزایش سرمایه استفاده کند . (توضیح اینکه گاهی شرکتهای مقداری از مبلغ افزایش سرمایه را بصورت اندوخته دارند . ولی این مقدار برای افزایش مورد نظر کافی نیست، در این حالت شرکت میتواند، از روش اول و دوم همزمان مبلغ افزایش سرمایه را تامین کند .)

آموزش رایگان بورس برای مبتدی ها

در این حالت شرکت به هر سهامدار به نسبت تعداد سهام قبلی امتیازی جهت خرید سهام جدید میدهد که اصطلاحاً به آن حق تقدم میگویند. پس از ثبت افزایش به این روش برگه های حق تقدم به آدرس سهامداران ارسال میگردد.

سهامداران پس از دریافت برگه های حق تقدم در صورت تمایل، مبلغ اسمی سهام متعلقه (که تعداد آن در برگه حق تقدم مشخص میشود)، را در مهلت مقرر به حساب شرکت واریز نموده و پس از مدتی (معمولاً از یک تا چهار ماه) برگه های سهام جدید به سهامداران داده میشود.

در صورتی که سهامدار به هر علتی، مایل نباشد از امتیاز حق تقدم خویش استفاده نماید، میتواند این امتیاز را به دیگری واگذار نماید. برای اینکار میبایست با مراجعه به کارگزاری و تکمیل فرم درخواست فروش تقاضای فروش حق تقدم خود را بنماید.

خریداران برگه های حق تقدم، میبایست علاوه بر پرداخت مبلغی که بابت خرید حق تقدم به فروشنده میپردازند مبلغ اسمی تعداد حق تقدم خریداری شده را نیز به حساب شرکت واریز و به انتظار دریافت برگه های سهام بمانند.

معمولاً با توجه به اینکه تبدیل برگه های حق تقدم به برگه سهم مدتی بطول میانجامد و در طول این مدت امکان خرید و فروش روی آن وجود ندارد و به نوعی پول پرداختی بابت این سهام تا زمان تبدیل شدن به سهم بلوکه میگردد

آموزش رایگان بورس برای مبتدی ها

، تفاوت قیمت برگه حق تقدم با قیمت سهام شرکت در بازار کمی بیشتر از 1000 ریال (مبلغ اسمی سهم) می باشد. که این اختلاف قیمت با انتظارات بازار نسبت به آینده سهم و سابقه شرکت در مدت زمان ارسال برگه های سهام جدید رابطه معکوس دارد و هر چه قدر دید بازار نسبت به آینده شرکت و سابقه شرکت در ارسال برگه های سهم مثبت تر باشد، تقاضا برای خرید آن بیشتر و در نتیجه این اختلاف قیمت کمتر میشود.

در زمانی که به هر دلیلی سهامداری از حق تقدم خود استفاده ننماید و یا به علت نداشتن آدرس پستی دقیق نزد شرکت موفق به دریافت برگه حق تقدم خود نشود، شرکت پس از فروش این برگه ها در بازار وجه آن را در حساب سهامدار نزد شرکت نگهداری می نماید.

مثال: فرض کنید شرکتی با سرمایه 10000 میلیون ریال منقسم به 10 میلیون برگه سهم افزایش سرمایه ای به میزان 100% را در نظر دارد. در این حالت به هر یک از سهامداران، معادل سهام قبلی شان امتیاز حق تقدم تعلق میگیرد.

(به ازاء هر 1 سهم 1 سهم جدید) و سهامداران پس از واریز 1000 ریال برای هر حق تقدم صاحب یک سهم جدید میگردند. قیمت سهم پس از بازگشایی، معمولاً اینگونه محاسبه میشود که در ارزش بازار هر یک از سهامداران از

آموزش رایگان بورس برای مبتدی ها

شرکت مزبور تغییری حاصل نشود. فرضا اگر قیمت سهم قبل از مجمع 5000 ریال بوده باشد با توجه به اینکه بابت هر سهم 1000 ریال پرداخت شده دارنده هر یک سهم در گذشته اکنون دارای 2 سهم میباشد. که هر یک از آنها دارای ارزش حدودا 3000 ریال در بازار است .

حال فرض کنید شرکت مزبور مبلغ 5000 میلیون ریال بصورت اندوخته دارد . برای افزایش سرمایه 100 درصدی نیاز به 5000 میلیون ریال دیگر دارد، که در این حالت، سهامداران به ازاء پرداخت 500 ریال برای هر سهم ، معادل سهام قبلی خود سهام جدید دریافت میکنند. در این حالت ، اصطلاحا میگویند شرکت از طریق اندوخته و آورده نقدی افزایش سرمایه داده است .

فرمول کلی برای محاسبه حداقل قیمت سهم پس از افزایش بصورت زیر است :

حداقل قیمت پس از افزایش =

(قیمت سهم قبل از افزایش + مبلغ اسمی به نسبت حق تقدم متعلقه
به یک سهم)

تقسیم بر

(تعداد حق تقدمی که به هر سهم تعلق میگیرد + 1)

آموزش رایگان بورس برای مبتدی ها

فرضا اگر قیمت سهم شرکت قبل از مجمع 3000 ریال باشد و شرکت 50٪ افزایش سرمایه بدهد تعداد حق تقدم متعلقه هر سهم برابر 5/1. میباشد، که حداقل قیمت هر سهم پس از مجمع برابر میشود با (3000 + 500) تقسیم بر 1.5 که برابر است با حدودا 2330 ریال .

حق تقدم در بازار بورس با نماد ح. نام شرکت معامله می شود.

نسبت قیمت سهام به سود سهام (P/E)

نسبت (P/E) رایج ترین نسبتی است که در بازار سرمایه برای سرمایه گذاران، تحلیل گران، مدیران پر تفوی، مشاوران و... اهمیت دارد علت محبوبیت این نسبت توان نمایش رابطه ارزش بازار و سود هر سهم با یک عدد ریاضی است. هدف این نسبت بیان رابطه قیمتی که یک سرمایه گذار برای سهم می پردازد و چشم انداز آینده شرکت و سود پیش بینی شده آن است. نسبت قیمت به درآمد در تعیین دوره برگشت اصل سرمایه گذاری از محل سودهای آتی یک سهم به ما کمک می کند. برای مثال اگر شما سهامی با نسبت P/E برابر 10 خریداری کنید به این معناست که 10 سال طول می کشد تا شرکت کل سرمایه اولیه شما را از محل سودهای خود باز پس دهد.

مزایای نسبت P/E:

- 1-نسبت P/E منعکس کننده عقیده بازار درباره یک شرکت است. معمولا نسبت P/E شرکت های خوب و رو به رشد، بالا است.
- 2-نسبت P/E بزرگ نشان دهنده خوش بینی و نسبت P/E کوچک، نشان دهنده بدبینی عموم سرمایه گذاران درباره آینده شرکت است.
- 3-نسبت P/E تا زمانی بالا خواهد بود که عموم سرمایه گذاران به توانایی رشد و تحقق سود و یا افزایش قیمت سهام یک شرکت اعتقاد داشته باشند. به محض اینکه این اطمینان در قابلیت سود آوری شرکت از بین برود، این نسبت افت خواهد کرد.
- 4-نسبت P/E ، اعتبار شرکت و مدیریت آن و همچنین اعتمادی که سرمایه گذاران در مورد استعداد دست یابی به سود شرکت دارند، منعکس می کند.
- 5-نسبت P/E دماسنجی است که مرتبا میزان حرارت سهام را بررسی و به بازار اعلام می کند
- 6-نسبت P/E نشان دهنده سطح ریسک یک سهم نیز است. هر چه P/E بالا تر باشد ، ریسک سهم بالاتر خواهد بود.
- 7-در صورت منفی شدن بازار تمایل به فروش سهام با P/E بالا نسبت به سایر سهام افزایش می یابد.

آموزش رایگان بورس برای مبتدی ها

8- هنگامی که شرکت ها دوره رشد خود را پشت سر می گذارند سود آنها تثبیت و نسبت P/E آنها تعدیل می شود: نسبت P/E به شرح زیر محاسبه می گردد

پس منتظر ما باشید با قدم بعدی در هفته آینده.....

توجه داشته باشید دانش و تجربه، هیچ کدام به تنهایی رهگشا نیستند، مثل اکسیژن و هیدروژن که از ترکیب معینی از آنها هوای تنفس ما تأمین می شود، می توان با آمیختن دانش و تجربه، راهکارهای حیاتی و استثنایی خلق کرد.
